

Bijlage

VOORSTEL VAN AHOVOKS VOOR EEN ONDERWIJSKWALIFICATIE Graduaat in de basisverpleegkunde

////////////////////////////////////

1. Algemene informatie

1.1 TITEL

Graduaat in de basisverpleegkunde

1.2 NIVEAU

Vijf

1.3 STUDIEGEBIEDEN

Gezondheidszorg

1.4 STUDIEPUNTEN

180

1.5 IDENTIFICATIEGEGEVENS

Datum van indiening

18 december 2023

2. Samenstelling

Het voorstel van onderwijskwalificatie omvat 1 erkende beroepskwalificatie, namelijk 'Basisverpleegkundige'.

2.1 BEROEPSKWALIFICATIE 'BASISVERPLEEGKUNDIGE '

Niveau

Vijf

Jaar van erkenning

2024

Competenties

Zie bijlage 1 deel 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024 ter erkenning van de beroepskwalificatie 'Basisverpleegkundige'

3. Samenhang

(Voorstel van) onderwijskwalificatie	Graduaat in de basisverpleegkunde	Graduaat in de praktijkassistentie
Beroepskwalificatie	Basisverpleegkundige	Praktijkassistent

4. Analyse decretale criteria

4.1 MAATSCHAPPELIJKE, ECONOMISCHE EN CULTURELE BEHOEFTE

Gegevens tewerkstelling verpleegkundigen

Bron gegevens: Jaarstatistieken, met betrekking tot de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen in België, 2022, Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en leefmilieu.

Tabel 94. Aantal verpleegkundigen met het recht om het beroep uit te oefenen in België op 31/12/2020, 31/12/2021 en 31/12/2022 per gewest op basis van de officiële woonplaats

	2020		2021		2022	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
België	202.580	100.0%	206.484	100.0%	210.079	100.0%
Vlaams Gewest	132.987	65.6%	135.735	65.7%	138.319	65.8%
Waals Gewest	59.660	29.5%	60.790	29.4%	61.757	29.4%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	9.933	4.9%	9.959	4.8%	10.003	4.8%

Vacatures

Hierbij wordt de evolutie weergegeven van het aantal vacatures van 2017-2022

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2017	2018	2019	2020	2021	2022
NECzU zonder uitzendopdrachten rechtstreeks aan VDAB gemeld	9053	9487	10577	7996	9666	10025
Uitzendopdrachten	1675	2338	3528	7474	4413	3137
NEC zonder uitzendopdrachten via werving- en selectiekantoren	1094	1529	2408	2226	2846	2862
TOTAAL	11822	13354	16513	17696	16925	16024

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

Voor het beroep "

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie dec 2017 - dec 2022)

Jaartal	Dec/2017	Dec/2018	Dec/2019	Dec/2020	Dec/2021	Dec/2022
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	1101	1420	1691	1464	2281	2307
Uitzendopdrachten	295	379	354	409	360	458
NECzU via werving- en selectiekantoren	217	194	310	475	520	471
TOTAAL	1613	1993	2355	2348	3161	3236

4.2 DE ONDERWIJSKUNDIGE EN OPVOEDKUNDIGE CONTEXT

Aansluiting bij het onderwijsniveau

Een voorstel van onderwijskwalificatie voor de beroepskwalificatie 'Basisverpleegkundige' sluit aan bij het profiel van het hoger beroepsonderwijs. Dit voorstel van onderwijskwalificatie heeft een duidelijke arbeidsmarktgerichte focus en draagt bij aan de versterking van de arbeidsmarktkansen van studenten. Daarnaast biedt het een relevante opstap in functie van doorstroom naar een professionele bachelor zoals Verpleegkunde.

Aansluiting bij studiegebieden en bestaande studierichtingen

'Graduaat in de basisverpleegkunde' is een opleiding die thuishoort in het studiegebied Gezondheidszorg.

Het graduaat in de basisverpleegkunde duurt 3 jaar (180 studiepunten) en wordt georganiseerd in scholen voor secundair onderwijs, de professionele bacheloropleiding Verpleegkunde duurt 4 jaar (240 studiepunten) en wordt georganiseerd aan de hogescholen. De graduaatsopleiding is meer praktijkgericht en op maat van de student. Beide opleidingen leiden ook tot een verschillend beroep: na de graduaatsopleiding ben je Basisverpleegkundige, na de bacheloropleiding ben je 'Verpleegkundige verantwoordelijk voor de algemene zorg'.

Aansluiting bij de doelgroep

De potentiële doelgroep van het hoger beroepsonderwijs is uitgebreid en bestaat uit generatiestudenten, werkenden (volwassenen), werkzoekenden en jongeren die voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht. De geïnteresseerde beschikt dikwijls over een welbepaald studiebewijs, wil zich heroriënteren of de kansen op de arbeidsmarkt vergroten en/of wil getrapt doorstromen naar een bacheloropleiding.

4.3 DE CONTINUÏTEIT IN DE (STUDIE)LOOPBAAN

Leerlijnen

ONDERLIGGEND NIVEAU

Secundair onderwijs voor modernisering

Derde graad tso en bso	
Gezondheid- en welzijnswetenschappen (tso)	De studierichting richt zich tot sociaalvoelende jongeren met interesse voor alles wat met de gezondheid en het welzijn van de mensen te maken heeft. Je leert sociale en zorgende vaardigheden en de ondersteunende wetenschappelijke kennis. Deze studie richt zich op de omgang met de mens als totale persoon in al zijn aspecten: fysiek, psychisch, sociaal (en spiritueel). Ze omvat volgende componenten: opvoedkunde (psychologie en pedagogiek), verzorging (gezondheid en welzijn), toegepaste wetenschappen (biologie, chemie en fysica). In de praktijklessen en stages in het kleuteronderwijs, kinderdagverblijven, bejaardentehuizen, gehandicaptenzorg, onthaalgezinnen... oefen je vaardigheden en kennis.
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	In de opleiding wordt de nodige theoretische kennis aangereikt maar attitudes en vaardigheden zijn even belangrijk. Er gaat veel aandacht naar stages in de meest diverse voorzieningen die later het beroepsveld zullen uitmaken: medisch-pedagogische instituten, gezinsvervangende tehuizen, dagcentra. Je leert mensen van alle leeftijden met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke, sociale of meervoudige beperking begeleiden. Je vertrekt hierbij van de overtuiging dat ze heel wat mogelijkheden hebben tot (persoonlijkheids)ontplooiing. Je leert werken in team en met groepen. Je leert de noden, behoeften en eigenschappen van de mens in de

	<p>verschillende fasen van het leven kennen. Je leert over EHBO, hygiëne en de zorg voor het comfort van de gehandicapte.</p>
Verzorging (bso)	<p>Deze studierichting bereidt je voor op beroepen in de kinder-, bejaarden-, en thuiszorg. Je leert omgaan met jezelf, collega's en met mensen die zorg nodig hebben in dagdagelijkse situaties. In je opleiding komt zowel de ontwikkeling van peuters als het proces van het ouder worden aan bod. Je traint je in het observeren en rapporteren, in het samenwerken met andere verzorgenden. Je leert over EHBO, gezonde voeding en de basis van dieetleer. Je leert de elementaire noden van de hulpvragers kennen (voeding, voldoende (nacht)rust, vaste routines, veilig gebruik van geneesmiddelen, hygiëne, (comfortabele) kledij, aangepaste woning, aandacht en begrip...). Tijdens stages maak je kennis met je toekomstige werksituatie en op school wordt je wegwijs gemaakt in sociaal recht, je rechten en plichten, gezondheidsrecht...</p>
7^e specialisatiejaar bso	
Kinderzorg (bso)	<p>Levenschte situaties worden ontleed en besproken, op een theoretische maar ook op een praktische manier. Je leert werken met specifieke doelgroepen en in meer complexe zorgsituaties. Je leert zelfstandig en op een pedagogisch verantwoorde manier omgaan met pasgeborenen, peuters, kinderen die (bijzondere) aandacht of verzorging nodig hebben (vb. gehandicapte kinderen). Je krijgt inzicht in de ontwikkeling van baby, peuter en kind. Je leert organisaties kennen binnen welzijns- en gezondheidszorg. Je specialisatie is ruimer dan alleen het verzorgen van gezonde en zieke kinderen; je leert ze ook opvangen, animeren en mee opvoeden. Tijdens je vele praktijkervaringen in en buiten de school proef je van verschillende vormen van kinderopvang: onthaalmoeder, buitenschoolse kinderopvang, 1ste kleuterklas....</p>
Thuis- en bejaardenzorg / zorgkundige (bso)	<p>In deze opleiding specialiseer jij je verder in het werken met gezinnen en bejaarden. Later wil je immers in de thuiszorg, de ouderenzorg of de ziekenhuissector aan de slag. Naast praktijkervaring verwerf je de nodige vakkennis en spijker je je algemene kennis bij. Je leert werken in verschillende complexere zorgsituaties; eerst onder begeleiding, later zelfstandig. Je leert de behoeften en de noden</p>

	<p>van de doelgroep kennen. Je leert functioneren als lid van een verpleegkundige equipe, werken binnen een zorgplan en omgaan met diversiteit. Je leert observeren, rapporteren, een gepaste woon- en leefsituatie creëren en zorgen voor het welzijn van de bejaarde en/of het gezin.</p>
Verzorgende/Zorgkundige dual (bso)	<p>Als zorgkundige werk je in een gestructureerde equipe samen met de basisverpleegkundige en de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg</p> <p>Als verzorgende help je de cliënt met huishoudelijke en taken en ondersteun je de opvoedkundige taken binnen een gezin. Je gaat een overeenkomst altemnerende opleiding aan en leert onder toezicht van een verpleegkundige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gezondheidstoestand van de cliënt opvolgen; • de cliënt begeleiden bij zijn/haar activiteiten van het dagelijkse leven; instaan voor lichaamsverzorging, comfortzorg, preventie, gezondheidsopvoeding en logistieke ondersteuning; • de cliënt op efficiënte en kwaliteitsvolle wijze ondersteunen en verzorgen. Hierbij hou je steeds rekening met zijn/haar welzijn, tijdsbesteding, wensen en met de continuïteit van de zorg, ... ; • werken in een gestructureerde equipe; • het individuele zorgplan met zorgprioriteiten opstellen; • rapporteren aan de verpleegkundige.

Secundair onderwijs na modernisering

3de graad dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit	
Assistentie in Wonen, Zorg en Welzijn (arbeidsmarkt)	Assistentie in Wonen, Zorg en Welzijn (3de graad SO) - (kwalificatiesencurriculum.be)
Basiszorg en Ondersteuning (arbeidsmarkt)	Basiszorg en Ondersteuning (3de graad SO) - Kwalificaties & (kwalificatiesencurriculum.be)
Gezondheidszorg (dubbele finaliteit)	Gezondheidszorg (3de graad SO) - Kwalificaties & Curriculum (kwalificatiesencurriculum.be)
Welzijnswetenschappen (doorstroom)	Welzijnswetenschappen (3de graad SO) - Kwalificaties & (kwalificatiesencurriculum.be)

GELIJK NIVEAU

Graduaatsopleidingen	
Basisverpleegkunde	<p>De basisverpleegkundige is een beoefenaar van de verpleegkunde die autonoom kan handelen in minder complexe situaties. In complexere situaties werkt hij binnen een gestructureerd zorgteam in nauwe samenwerking met de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg of met de arts wanneer er geen verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg deel uitmaakt van het zorgteam. De basisverpleegkundige handelt in het kader van de preventie, het behoud en de bevordering van de gezondheid in relatie tot de kwaliteit van leven. Onder uitoefening van de verpleegkunde wordt verstaan het vervullen van de volgende activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het observeren, het herkennen en het vastleggen van de gezondheidsstatus zowel op psychisch, fysiek als sociaal vlak; • het omschrijven van verpleegproblemen; • het bijdragen aan de medische diagnose door de arts en aan het uitvoeren van de voorgeschreven behandeling; • het informeren en adviseren van de patiënt en zijn familie; • het voortdurend bijstaan, uitvoeren en helpen uitvoeren van handelingen, waardoor de verpleegkundige het behoud, de verbetering en het herstel van de gezondheid van gezonde en zieke personen en groepen beoogt; • het samen in team verlenen van palliatieve zorg; • het zelfstandig kunnen treffen van urgente levensreddende maatregelen; • het analyseren van de kwaliteit van de zorg met als doelstelling de eigen beroepsuitoefening als verpleegkundige te verbeteren. • de wettelijk bepaalde technisch-verpleegkundige verstrekkingen waarvoor geen medisch voorschrift nodig is, alsook deze waarvoor wel een medisch voorschrift nodig is.

BOVENLIGGEND NIVEAU

Professionele bachelor	
Verpleegkunde	Na de opleiding Verpleegkunde kan je terecht in één van de 7 beroepsdomeinen van de verpleegkunde: eerstelijnsgezondheidszorg en thuisverpleging, geneeskunde, heekunde, geestelijke gezondheidszorg, ouderenzorg, moeder-kindzorg en pediatrie. Daarom staan er op je programma vakken als anatomie, fysiologie, pathologie, klinisch redeneren en farmacologie. Je leert zorgen voor individuen, voor zieken en stervenden, je leert een goed verpleegbeleid voeren en gezondheidsadvies geven. Blijvend leren is iets dat ingebakken is in de opleiding. Als verpleegkundige kan je op verschillende niveaus werken. Je kan zelf de zorgverlener zijn maar je kan ook regisseur van de zorg zijn, je kan mee zorgplannen ontwerpen of je kan de zorg aansturen zoals een coach.

4.4 DE VERWACHTE INSTROOM EN UITSTROOM

Instroom in de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

De volgende tabel biedt een overzicht van de leerlingenpopulatie gedurende de voorbije drie schooljaren voor elke inhoudelijk verwante studierichting in de derde graad secundair onderwijs. Voor de derde graad secundair onderwijs wordt enkel de instroom in het tweede leerjaar of het specialisatiejaar weergegeven. Doordat de modernisering pas in 2024-2025 wordt uitgerold in het tweede leerjaar van de derde graad, kunnen enkel instroomgegevens van de studierichtingen voor modernisering worden weergegeven.

Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Gezondheid- en welzijnswetenschappen (tso)	1.077	1.151	1.091
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	432	462	397
Verzorging (bso)	2.970	2.787	2.800
7^e specialisatiejaar bso			
Kinderzorg (bso)	960	947	860
Thuis- en bejaardenzorg / zorgkundige (bso)	1.462	1.441	1.312
Verzorgende/Zorgkundige dual (bso)		112	103

GELIJK NIVEAU

Onderstaande tabel geeft voor de huidige opleiding HBO5 Basisverpleegkunde een overzicht van de studentenpopulatie gedurende de voorbije drie schooljaren.

Schooljaar	Basisverpleegkunde
2019-2020	6.444
2020-2021	7.117
2021-2022	6.543

BOVENLIGGEND NIVEAU

De volgende tabel biedt een overzicht van de studentenpopulatie gedurende de voorbije drie schooljaren voor de inhoudelijk verwante opleiding Verpleegkunde. Voor opleidingen in het hoger onderwijs gaat het steeds om het totaal aantal inschrijvingen per opleiding.

Schooljaar	Professionele bachelor Verpleegkunde
2019-2020	7.783
2020-2021	8.015
2021-2022	8.217

Uitstroom uit de opleiding

ONDERLIGGEND NIVEAU

De volgende tabel biedt een overzicht van het aantal studiebewijzen dat gedurende de voorbije drie schooljaren voor de inhoudelijk verwante studierichtingen in de derde graad secundair onderwijs werd uitgereikt. Doordat de modernisering pas in 2024-2025 wordt uitgerold in het tweede leerjaar van de derde graad, kunnen enkel uitstroomgegevens van de studierichtingen voor modernisering worden weergegeven.

Secundair onderwijs (3de graad tso en bso)	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Gezondheid- en welzijnswetenschappen (tso)	1.043	1.086	1.018
Jeugd- en gehandicaptenzorg (tso)	414	427	357
Verzorging (bso)	2.788	2.493	2.486
7^e specialisatiejaar bso			
Kinderzorg (bso)	858	832	733
Thuis- en bejaardenzorg / zorgkundige (bso)	1.439	1.396	1.235
Verzorgende/Zorgkundige duaal (bso)		100	91

GELIJK NIVEAU

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal diploma's dat gedurende de voorbije drie schooljaren werd uitgereikt in de huidige opleiding HBO5 Basisverpleegkunde.

Basisverpleegkunde	
Schooljaar	Diploma's
2019-2020	904
2020-2021	962
2021-2022	884

BOVENLIGGEND NIVEAU

De volgende tabel biedt een overzicht van het aantal studiebewijzen dat gedurende de voorbije drie schooljaren in de inhoudelijk verwante opleiding Verpleegkunde werd uitgereikt.

Professionele bachelor Verpleegkunde	
Schooljaar	Studiebewijzen
2019-2020	1.440
2020-2021	1.483
2021-2022	1.629

4.5 DE BESCHIKBARE MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN EN EXPERTISE EN DE MOGELIJKHEID TOT SAMENWERKING MET ANDERE INSTELLINGEN OF MET DE ARBEIDSMARKT / HET BEDRIJFSLEVEN INDIEN VEREIST

Bestaande inhoudelijk verwante opleidingen in onderwijs

Het gaat om een omvorming van een bestaande opleiding. De middelen en expertise die nodig zijn voor deze opleiding, zijn dezelfde als voor de bestaande opleiding.

Vanaf schooljaar 23-24 werd gestart met de opleiding Basisverpleegkunde met het oude programma in het eerste jaar.

Vanaf schooljaar 24-25 zal men starten met het nieuwe opleidingsprogramma van de graduaatsopleiding Basisverpleegkunde.

Verwante opleidingen van publieke opleidingsverstrekkers

Geen

Samenwerkingsverbanden onderwijs – arbeidsmarkt

De helft van de opleiding bestaat uit stages: er is een goede samenwerking met het werkveld.

5. Berekening van de studieomvang

5.1 INSCHATTING VAN HET TOTAAL AANTAL STUDIEPUNTEN VAN HET VOORSTEL VAN ONDERWIJSKWALIFICATIE

Het aantal studiepunten bedraagt 180, dit is wettelijk bepaald, conform art. 45 § 1/2.:
Niemand mag, als basisverpleegkundige, de verpleegkunde zoals bepaald in artikel 46 binnen de grenzen van de bevoegdheden en de activiteiten die de Koning hem heeft toevertrouwd, uitoefenen als hij niet in het bezit is van een diploma of een titel van basisverpleegkundige die behaald werd na een opleiding van minstens drie studiejaar met ten minste 3.800 uur theoretisch en klinisch onderwijs, die uitgedrukt kunnen worden in een daaraan gelijkwaardig aantal ECTS-studiepunten, waarbij de duur van het theoretisch onderwijs ten minste een derde en de duur van het klinisch onderwijs ten minste de helft van de minimumduur van de opleiding bedraagt.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering tot ontwikkeling van de onderwijskwalificatie graduaat in de basisverpleegkunde.

Brussel, 12 januari 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS